

Pestprotocol

Datum: September 2021
Versie: 2.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
Wie zijn wij?	3
Wat zijn voor ons belangrijke waarden?.....	3
Wat zijn voor ons belangrijke doelen?.....	3
De Morgenster als Kanjerschool	4
Vertrouwenspersonen	5
2. Pestprotocol Wat is pesten?	6
Doelen pestprotocol:	6
3. Hoe voorkom je pesten op school?	7
4. Hoe ga je om met pesten op school?	8
5. Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen:	9
6. Begeleiding van de gepeste leerling en de pester	11
7. Adviezen aan de ouders van onze school	12
Bijlagen.....	13
Bijlage 1: "DIT KAN NIET" OP `De Morgenster'	13
Bijlage 2: Protocol schorsing en verwijdering leerlingen	14

1. Inleiding

Wie zijn wij?

‘De Morgenster’ is een Protestants Christelijke Basisschool uitgaande van de Vereniging voor Protestant Christelijk Basisonderwijs te Sleenwijk. We willen op onze school leven en werken als mensen die de Bijbel aanvaarden als Gods Woord, met de opdracht: God lief te hebben boven alles, de naaste als onszelf en de schepping te beheren als Gods eigendom, vanuit ons geloof zoals Jezus Christus ons dat als de blinkende Morgenster heeft voorgedaan.

Wat zijn voor ons belangrijke waarden?

- Veiligheid
- Respect
- Betrouwbaarheid
- Verantwoordelijkheid
- Openheid
- Betrokkenheid

Wat zijn voor ons belangrijke doelen?

- Kinderen op De Morgenster zijn gelukkig, voelen zich veilig en hebben plezier, zodat optimale (leer)resultaten worden behaald.
- Kinderen op De Morgenster ontwikkelen zich tot zelfstandige, zelfverantwoordelijke en sociale burgers.
- Kinderen waarderen zichzelf en de wereld om hen heen.
- Kinderen, leerkrachten en ouders werken in harmonie samen.

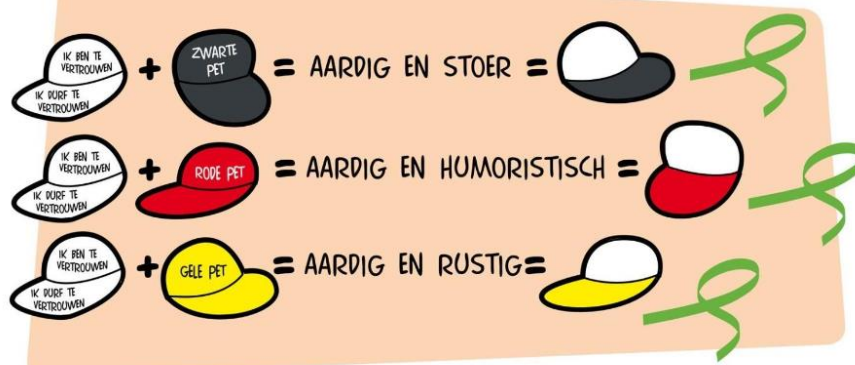
De Morgenster als Kanjerschool

Om bovenstaande doelen te verwezenlijken maken wij op De Morgenster onder andere gebruik van de Kanjermethode.

We streven een positieve, opbouwende sfeer na en binnen de Kanjertraining betekent dit:

Bij de Kanjertraining horen petten die staan voor het gedrag dat de kinderen vertonen. We willen met de Kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met zijn eigen karakter als basis:

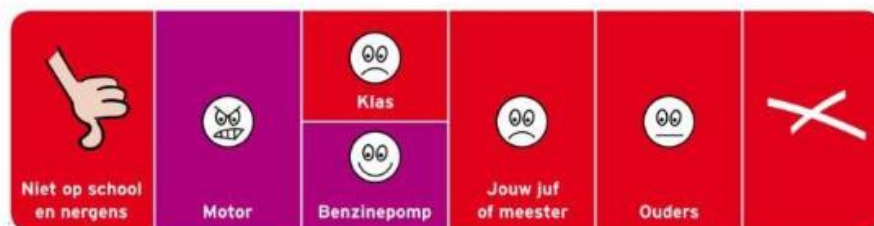

Als Kanjerschool kiezen we er niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij 'kwaad of goed.' Iedereen maakt weleens fouten. De weg van de mens en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Er mag veel, zolang je maar rekening houdt met de ander. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: Je gedraagt je!

Dit doen we wel

Dit doen we niet

Vertrouwenspersonen

Wij willen u vragen bij voorvallen van grensoverschrijdend gedrag en/of pesten allereerst contact op te nemen met de eigen leerkracht van uw kind. Mocht er breder contact nodig zijn, dan is onze vaste contactpersoon op dit gebied Jacco Bouman (kanjercoördinator).

In het kader van dit pestprotocol willen wij u er ook graag op wijzen dat onze school beschikt over vertrouwenspersonen. Mocht dit nodig zijn, dan kunt u een beroep op hen doen. De namen van deze vertrouwenspersonen zijn te vinden in onze schoolgids onder Hoofdstuk 11.4.

2. Pestprotocol

Wat is pesten?

Pesten is een systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld door een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer leerlingen. Het gaat hier om een ongelijke machtsverhouding, in tegenstelling tot plagen waarin de machtsverhouding gelijk is.

Pesten heeft duidelijke kenmerken:

- pesten gebeurt opzettelijk
- pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, mentaal of materieel)
- bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer)
- pesten gebeurt systematisch
- pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen
- pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor. Het is dus een typisch menselijke ondeugd die altijd verborgen aanwezig is en steeds weer de kop kan opsteken.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven/sms
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Somatische klachten

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Doelen pestprotocol:

- Te bevorderen dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

3. Hoe voorkom je pesten op school?

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

Voor de leerlingen:

1. De Kanjerafspraken.*
2. Denk goed na over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je eentje, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.

Voor de school:

6. We maken onderscheid tussen onvermogen en onwil.
- 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
- 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook "de eigen gang" mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

***De kanjerafspraken**

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "de baas/ het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

4. Hoe ga je om met pesten op school?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

Voorwaarden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. De kanjerregels hangen in de hele school zichtbaar op.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de kanjercoördinatoren en het management team nodig. Zij kunnen het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Er zijn voor de school 2 kanjercoördinatoren aangesteld. Deze personen verdiepen zich in de problematiek van het pesten d.m.v. cursussen en het lezen van artikelen.

Wat mogen ouders en leerkrachten van elkaar verwachten?

We spreken met respect over ouders, leerkrachten, kinderen en opvoeding. Uiteindelijk doen we allemaal ons uiterste best naar eer en vermogen.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

5. Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

- stap 1:* Er eerst zelf (en samen) uit te komen. Eventueel met hulp van een maatje.
- stap 2:* Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.
- stap 3:* De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- stap 4:* Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Consequenties

De naam van de ruziemaker/ pester wordt op het '*Dit kan niet*' blad genoteerd.

Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'.

Bij de derde melding worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Aan het einde van een schooljaar wordt het '*Dit kan niet*' blad in 'Parnassys' gezet.

De consequenties zijn in 5 fases opgebouwd. Als een fase is doorlopen en de pester blijft doorgaan met het pestgedrag en vertoont geen verbetering in zijn / haar gedrag, wordt over gegaan naar de volgende fase:

fase 1:

- Time-out op een vast afgesproken plaats (op het plein).
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn en een schriftelijke opdracht (b.v. stelopdracht met de 5 W's) over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Melding naar ouders.
- Door een gesprek de pester bewust maken van wat hij zijn gedrag met het gepeste kind doet.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen d.m.v. een pestcontract. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

fase 2:

- Management team en zorgcoördinator worden op de hoogte gebracht.
- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen.
- De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de 'Dit-kan-niet' map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. (b.v. met een pestprogramma en/of een pestcontract)
- Dit gesprek wordt vastgelegd en in 'Parnassys' gezet.

fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Onderwijsbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag binnen een groep, kan er voor gekozen worden om de gepeste leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

fase 5:

Wanneer bovenstaande stappen geen effect hebben, wordt overgegaan tot Schorsing of verwijdering volgens ons protocol (zie bijlage)

Van alle fases dient een goede schriftelijke verslaglegging bijgehouden te worden, die ook in de klassenmap terug te vinden is en aan het eind van het jaar in 'Parnassys' wordt gezet.

We gebruiken hiervoor het "Dit kan niet"-formulier (bijlage 1)

6. Begeleiding van de gepeste leerling en de pester

Begeleiding van de gepeste leerling

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?

- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken
- De leerling in laten zien datje op een andere manier kunt reageren
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet 'over' beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'Ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen.' Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

Begeleiding van de pester

N.B. : Dit is even belangrijk als de begeleiding van de gepeste leerling.

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling). Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Pester excuses laten aanbieden aan de gepeste.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest / belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

7. Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Wanneer ouders inschatten dat incidenten impact hebben op school, is het verstandig dit aan ons te melden. Ondanks dat het niet onze taak is om deze problemen op te lossen, kunnen we bepaald gedrag dan wel beter plaatsen. We werken graag in goede harmonie samen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelf respect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlagen

Bijlage 1: "DIT KAN NIET" OP 'De Morgenster' FORMULIER VAN: _____

Fase 1 (verantwoordelijkheid leerkracht + ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
		Time out
		Nablijven en schriftelijke opdracht
		Melding naar ouders
		Gesprek bewustwording
		Afspraken gedragsverandering (pestcontract)

Fase 2 (verantwoordelijkheid leerkracht, directie, zorgcoördinator en ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
		Gesprek met ouders op school (Verslag leggen. Afschrift naar ouders)

Fase 3 (verantwoordelijkheid zorgcoördinator en ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
		Contact met Edux,GGD,SMW

Fase 4 (verantwoordelijkheid directie, leerkracht, zorgcoördinator en ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
		Plaatsing op andere locatie

Fase 5 (verantwoordelijkheid directie, bestuur en ouders)

<u>Datum</u>	<u>Signaal</u>	
		Schorsing / Verwijdering

Bijlage 2: Protocol schorsing en verwijdering leerlingen

Schorsing is aan de orde wanneer:

- de directie of het bestuur bij ernstig grensoverschrijdend gedrag van een leerling onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing
- een leerling al 4 keer grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond en al een keer is geschorst voor een dag (zie blz. 6)

Schorsing

De directie en het bestuur beslissen over een schorsing van een bepaalde tijd met een maximum van 5 dagen. In een aangetekende brief wordt dit bevestigd aan de ouders, samen met een beschrijving van het grensoverschrijdende gedrag en de gemaakte afspraken hierover.

Tevens stelt de directeur zowel de leerplichtambtenaar uit de woonplaats van de leerling als de inspectie van onderwijs op de hoogte van de schorsing en de reden hiervan.

De groepsleraar stelt de leerling in staat om m.b.v. huiswerk het onderwijsleerproces te volgen en ervoor te zorgen dat hij/zij geen achterstand oploopt.

Wij houden ons hierbij aan de WPO (Wet op Primair Onderwijs)

Artikel 40c. Schorsing

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.
2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders bekendgemaakt.
3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

Verwijdering

Leerlingen kunnen van school worden gestuurd: schorsing (voor een tijdje) of verwijdering (voorgoed). Een besluit tot schorsing kan door de directie

genomen worden, na overleg met het schoolbestuur en de inspectie en na melding bij de leerplichtambtenaar. Meestal gebeurt zoiets alleen als er sprake is van wangedrag van de leerling en/of de ouders. Het kan ook gebeuren dat een leerling wordt verwijderd omdat de school niet (meer) kan voldoen aan de zorg behoefte van de leerling. De beslissing over verwijdering van een leerling wordt

genomen door het schoolbestuur. Voordat een dergelijk besluit kan worden genomen, worden eerst de leerkracht en de ouders gehoord. Als het besluit eenmaal is genomen, mag een schoolbestuur de leerling niet onmiddellijk van school sturen. Het bestuur moet namelijk gedurende acht weken vanaf het moment dat tot verwijdering is besloten, proberen een andere school te vinden voor de

leerling. Als een nieuwe school is gevonden, kan de leerling direct worden verwijderd. De termijn van acht weken hoeft dan niet meer worden afgemaakt.

Als het vinden van een andere school niet lukt, mag de school de leerling de toegang tot de school na acht weken weigeren.